

Asia: VN/4099/2024

Lausuntopyyntö: Työryhmämietintö hallituksen esitykseksi hankintalain, erityisalojen hankintalain sekä rikosrekisterilain 6 b §: n muuttamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Esityksen yleiset tavoitteet ja päämäärät

Mitä mieltä olette esityksen yleisistä tavoitteista ja päämääristä? Saavutetaanko esityksellä hallitusohjelman yleiset tavoitteet säästöistä ja kilpailun lisäämisestä?

Tavoitteet reilun ja riittävän kilpailun varmistuksesta ovat hyviä ja tarpeellisia ja niillä on iso vaikutus pienyrityksen liiketoimintamahdollisuuksiin, julkisten hankintojen houkuttelevuuteen, sekä markkinaehtoisen toiminnan toteutumiseen.

Hankintojen valmistelu

Hankintojen valmistelua koskevilla ehdotuksilla pyritään lisäämään hankintojen huolellista valmistelua, markkinakartoituksen käyttöä, sekä kilpailua julkisissa hankinnoissa. Tavoitteena on saada lisää tarjontaa ja säästöjä. Työryhmän mietinnössä ehdotetussa ratkaisussa on samanaikaisesti pyritty varmistamaan, että se on käytännön hankintatoimen näkökulmasta tarkoituksenmukainen.

-

- Kuinka hyvin hankintalain 65, 75, 124 ja 125 §:iä koskeva esitys edistää markkinakartoituksen käyttöä ja hankinnan huolellista valmistelua?**

125 § velvollisuus kilpailuttaa hankinta uudelleen yhden tarjoajan tapauksessa on tavoitteeltaan hyvä, mutta käytännön kannalta määräyksessä on ongelmia., mikäli painavaa syytä olla kilpailuttamatta uudelleen hankintaa yhden tarjouksen tapauksessa ei ole määritelty riittävän selkeästi. Esimerkiksi pienillä paikkakunnilla jätteen vastaanoton ja -käsittelyn tarjoajakunta voi olla hyvin rajallinen markkinoiden laadun ja paikallisten volyymien ja osaamisen vuoksi, jolloin paikkakunnalla ei välttämättä voikaan olla realistisesti useaa tarjoajaa. Tarjoavan yrityksen kannalta

mahdollinen uudelleenkilpailutuksen uhka on riski, joka tulisi ottaa esimerkiksi kilpailutusvaiheessa huomioon.

- **Ovatko esitetyt keinot sopivia näiden tavoitteiden saavuttamiseksi?**

Mikäli hankinnassa ei ole painavaa syytä olla kilpailuttamasta uudelleen hankintaa siinä tilanteessa, että tarjoajia on vain yksi, tulisi kilpailuttajan huomioida ajallisesti mahdollinen uudelleenkilpailutus ja siihen menevä aika. Mikäli tämä viivästys ei siirrä sopimuskauden alkua, se vähentää kilpailutuksen voittaneen tarjoajan valmistautumisaikaa sopimuskauteen merkittävästi. Logistiikan alalla sopimuskausi saattaa vaatia merkittäviäkin kalustoinvestointeja, joilla saattaa olla pitkiäkin toimitusaikoja. Tarjoavien yritysten näkökulmasta olisi hyödyllistä pystyä varautumaan tällaiseen tilanteeseen jo ensimmäisessä tarjousvaiheessa ja hankintaa kilpailuttavan tahon tulisi huomioida tämä kilpailutuksen ajankohdassa. Tarjoavien yritysten näkökulmasta tilannetta voi helpottaa myös tarjouspyyntöön lisätty tieto, siitä, onko kyseessä ns. painavasta syytä ei-uudelleenkilpailutettava kohde. Tällöin uudelleenkilpailutukseen menevän ajan riski voidaan ottaa paremmin huomioon.

Sidosyksiköiden käytön rajoittaminen

Mitä mieltä olette esityksessä ehdotetusta sidosyksiköiden vähimmäisomistusta koskevasta vaatimuksesta? Onko se mielestänne tarkoituksenmukainen ja toteuttamiskelpoinen?

Pidämme markkinatalouden näkökulmasta sidosyksikkörajausta vähintään 10 % hyvänä ja reilua kilpailua edistävänä muutoksena, sekä ehdottomasti toteuttamiskelpoisena

Minkälaisia vaikutuksia esitetyllä sidosyksiköiden omistusosuuden vähimmäisvaatimuksella mielestänne on?

Sidosyksikön rajauksella tulee olemaan positiivisia vaikutuksia markkinatalouden toimivuuteen ja pienyrityksen mahdollisuuksiin osallistua kilpailutuksiin.

- **Jos sidosyksiköitä koskeva muutos toteutetaan esitetyllä tavalla, mitä toimenpiteitä ja niistä aiheutuvia kustannuksia muutos todennäköisesti aiheuttaisi edustamanne organisaation eri toimialojen kannalta ja yleisesti?**

-

- **Mitä toimenpiteitä organisaationne aikoo sidosyksikön omistajana tehdä vähimmäisomistusrajaa koskevan sääntelyn seurauksena (esimerkiksi jatkuuko toiminta markkinaehtoisena, puretaanko yhtiö, pilkotaanko yhtiö, ryhdytäänkö muihin toimenpiteisiin?)**

-

- **Minkälaisia taloudellisia tai muita hyötyjä muutoksesta todennäköisesti seuraisi?**

-

Ovatko esitetyt sidosyksiköitä koskevat siirtymäajat mielestänne riittävät? Kuinka paljon aikaa muutoksiin tarvitaan?

Ei kommentoitavaa

- **Mitä siirtymäaikaa vaativia toimenpiteitä sidosyksiköitä koskeva kirjaus aiheuttaisi?**

Ei kommentoitavaa

Mietinnön liitteinä olevissa eriävissä mielipiteissä on esitetty poikkeuksia sidosyksiköiden omistusosuusvaatimukseen. Tulisiko vaatimukseen säätää poikkeuksia? Minkälaiset poikkeukset olisivat tarkoituksenmukaisia?

Poikkeukset jätehuollon alalla: poikkeuksia vaatimukseen ei tule säätää, vaan sidosyksikkövaatimuksen tulee koskea jätehuoltoalaa

Turvallisuus ja huoltovarmuus

Vastaako esitys turvallisuutta ja huoltovarmuutta koskeviin tarpeisiinne? Onko esitetty muutos riittävä keino varmistaa turvallisuuden toteutuminen hankinnan elinkaaren aikana ottaen huomioon EU-hankintadirektiivien reunaehdot, sekä muu turvallisuutta ja huoltovarmuutta koskeva sääntely?

-

Rikosrekisteriotteen pakollisuudesta luopuminen

Rikosrekisteriotteiden pakollisesta käytöstä luopumista koskevan ehdotuksen tavoitteena on sujuvoittaa hankintamenettelyjä ja vähentää hallinnollista taakkaa.

Ei kommentoitavaa

- **Missä määrin muutos vaikuttaa hallinnolliseen taakkaan yhtäältä hankintayksiköiden ja toisaalta tarjoajien kannalta ja edistää näitä tavoitteita?**

Ei kommentoitavaa

Hankintojen ilmoittaminen

Mitkä ovat näkemyksenne hankintojen ilmoittamista koskeviin muutoksiin? Lisäävätkö ehdotetut muutokset hankintojen avoimuutta tarkoituksenmukaisella tavalla?

Ei kommentoitavaa

Muut huomiot

-

Konttila Pilvi
Erkki Salminen Oy